

Sisällysluettelo

ESIPUHE.....	7
1. KLM 4805 JA PAN AM 1736 – TENERIFFA 27.3.1977	17
Pommi.....	19
Valmistautuminen lentoihin <i>Gran Canarialle</i>	20
Lennonjohtoselvitykset	21
Eksymisiä sumussa	25
Tarkastuslistat ja lentomiehistön työnjako	27
Lähtökiito.....	28
Puuttuminen päällikön toimintaan.....	29
Radioliikenteen tulkinnanvaraisuus.....	30
Kohtalokkaat päällekkäisydyt.....	31
Ohjaamoyhteistyön epäonnistuminen	35
Törmäys.....	36
Paniikki vai lamaantuminen	37
Uusi ilmiö	37
Erehtymättömät	39
Simulaattorimaailmasta todelliseen maailmaan	40
Vaaraa aavisteltiin – turhaan, mutta miksi?.....	41
Radioliikenteen muutokset.....	43
Yhden onnettomuuden merkitys	44
2. AIR FLORIDA 90 – WASHINGTON 13.1.1982.....	48
Lentotoiminta jäättävissä olosuhteissa	50
Scandinavian Airlines System SK-751, Tukholma 27.12.1991	54
Jäänpoisto/de-icing	55
Jäänesto/anti-icing	57
Rullauksen aloitus.....	58
Puutteita tietämyksessä	60
Lentoonlähtöön valmistautuminen	62
Lentoonlähtökiito	65
Päättiä virheellisten arvojen perusteella	67
Syyt	68
Vanhat keinot käytössä	69
Moottoritehojen käyttö ja lentoonlähdon keskeytys.....	72
Lapissa	77

3. DELTA AIR LINES 191 – DALLAS FORT WORTH 2.8.1985	81
<i>Pilviä väistellen</i>	83
<i>Kohti Dallasia</i>	86
<i>Alkulähestyminen</i>	87
<i>Salamointia suoraan edessä</i>	89
<i>Hang On To The Son Of A Bitch</i>	91
<i>Tuho</i>	92
<i>Delta Air Lines 191 lentosimulaattorissa</i>	94
<i>Vuoristorataa taivaalla</i>	96
<i>Syy</i>	99
<i>Lierihatun kohtalo</i>	102
<i>Jyväsjärven arvoitukset</i>	103
<i>Saanatunturi opettaa nöyryyttää</i>	107
<i>Mauri-myrsky</i>	108
<i>Yhteismitallisuuks</i>	110
4. AMERICAN AIRLINES 965 – CALI, KOLUMBIA 20.12.1995	113
<i>Cali 20.12.1995</i>	114
<i>Lähestyminen Calin kentälle</i>	115
<i>Ongelmat alkavat uuden suunnitelman myötä</i>	117
<i>Oulusta Poriin</i>	120
<i>Enhanced Ground Proximity Warning System</i>	122
<i>Airblue Flight 202 Pakistan Margalla Hills 28.6.2010</i>	123
<i>Lennonjohto varoitti</i>	125
<i>Onnettomuusraportin tylä tekstiä</i>	125
<i>Draken-onnettomuus 14.11.1995</i>	126
<i>Moskovasta Libyaan</i>	129
<i>Tilannetietoisuuden menetys Lontoona yllä</i>	131
<i>Kaksi pääsyttää</i>	133
<i>Guam 6.8.1997 Boeing 747</i>	133
<i>Väsymys tappaa</i>	135
<i>Kolmiulotteinen malli</i>	137
5. AIR FRANCE 447 – ETELÄ-ATLANTTI 1.6.2009	143
<i>Kahden vuoden mysteeri</i>	144
<i>Salaisuuksien verho alkaa raottua</i>	145
<i>Tutkijalautakunnan väliraportti</i>	146
<i>Ongelmat alkavat</i>	148
<i>Tuhon alkuperät</i>	150
<i>Ylemmäs ei päästä</i>	151
<i>Mutta ylemmäs lähdetään</i>	152
<i>Lentokorkeutta ei saa muuttaa</i>	155
<i>Törmäyksenestojärjestelmät</i>	156
<i>Kohtauskulman arvoitus</i>	157
<i>Lentäminen korkealla</i>	158

<i>Voiko lentokonetta lentää väärin?</i>	160
<i>Sakkauksen luonne</i>	162
<i>Epäselvyyttä sakkausvaroitusjärjestelmän toiminnan osalta</i>	163
<i>Kumpi lentää konetta?</i>	165
<i>Useampi mies ohjaimissa</i>	167
<i>Mustanmeren iskuriilentäjät</i>	168
<i>Ihminen ja kone</i>	170
<i>Human Factors</i>	172
<i>Ratkaisevia tekijöitä</i>	174
<i>Koulutuksellisia tarpeita</i>	175
<i>Ilma-aluksset ovat erilaisia</i>	177
<i>Ihminen ja samat sekunnit vuosikymmenestä toiseen</i>	179
6. RATKAISUJEN SEKUNNIT	184
<i>Ampiainen uhkana</i>	184
<i>Malaga–Helsinki</i>	185
<i>Ongelmia lentoonalähdön aikana</i>	187
<i>Hätätoimenpiteitä kolmella</i>	190
<i>Hätäily ei pidä hengissä</i>	191
<i>Pimeälle Atlantille ja klassisia virheitä</i>	193
<i>Harkinta-aika nolla sekuntia</i>	195
<i>Hornetit Turussa – ja aikaa harkita vaikka kuinka paljon</i>	196
<i>Foreign Object Damage</i>	198
<i>Päättöisten tekoa</i>	199
<i>Päättöksenteon opettelua</i>	202
<i>Lentoonalähdön keskeytyksen "hintta"</i>	205
<i>Etukäteisasenne ratkaisee</i>	207
<i>Esimerkkejä Suomen ilmavoimista ja muualta</i>	209
<i>Tekevälle sattuu</i>	210
<i>Niin kovin harmillista</i>	212
<i>"Muutosvastarintaa"</i>	214
<i>Kaikki hyvin – vaikka kaikki pään honkia</i>	215
<i>Nuoria päälliköitä</i>	218
<i>Kuinka virheiden turmiollisuus estetään</i>	219
7. JOS TURVALLISUUS TUNTUU KALLIILTA, KANNATTAÄÄ KOKEILLA ONNETTOMUUTTA	223
<i>Kompastuminen on varmaa</i>	226
<i>Crew Resource Management</i>	228
<i>Kommunikoinnin periaatteista</i>	231
<i>Human Factors</i>	235
<i>Todennäköisintä</i>	238
<i>Aina eteenpäin</i>	239